

KOMPAS

Colofon

Jaargang: 11
Nummer 4
December 2019

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevenden en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Plony Herweijer, voorzitter
Gert-Jan Eikelboom
Janneke de Jongh
Janita Molenaar
Dicky Qualm-Visser
Nicoline van Wijngaarden-Kersten

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Postbus 79
3440 AB Woerden
T: (0348) 489948
I: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

Deze *Kompas* gaat over Esther. In het Bijbelboek Esther komt heel duidelijk naar voren dat de Heere regeert. Zijn naam wordt in dit Bijbelboek niet één keer genoemd, maar toch is Hij het Die Zijn volk in stand houdt. Deze geschiedenis speelt zich af onder de overgebleven Joden in het Perzische rijk. De hoogmoedige Haman probeert het Joodse volk uit te roeien. Hij heeft een wet laten maken, ondertekend door de koning, dat alle Joden gedood mogen worden op de 13e Adar. Maar de Heere gebruikt Esther (en ook Mordechai) om het Joodse volk in het leven te behouden. Op verzoek van Mordechai gaat Esther naar de koning. Wat mocht het voor haar meevallen. Ze heeft de gouden scepter toegereikt gekregen. Na de maaltijd met de koning wordt Haman vernederd en Mordechai aangesteld tot eerste minister van het land. Er komt een nieuwe wet, waarin staat dat de Joden zich mogen verdedigen op de 13e Adar. De Heere regeert. Hoogmoedigen heeft Hij vernederd en nederigen verhoogd. Dwars door alles heen komt Zijn plan tot stand. De Heere Jezus zal geboren worden uit het volk Israël. We zien in dit Bijbelboek de strijd tussen Haman en het Joodse volk, tussen het slangenzaad en het vrouwenzaad, tussen de duivel en Christus. Maar Christus is Overwinnaar.

verbindt jongeren

Esther – Gods leiding

Thema

Toelichting op het thema

Het jaarthema van Kompas gaat over ‘personen uit de Bijbel’. Dit nummer gaat over Esther het Joodse meisje dat door de leiding van de Heere tot koningin gekozen werd en door Hem gebruikt werd om een groot volk - het volk van de Joden - in het leven te behouden. Deze schets is de eerste van een tweetal en behandelt Esther 2: 16 tot 5: 3.

Doel van de vertelling

In deze geschiedenis komt heel duidelijk de leiding van de HEERE naar voren. Hoewel Zijn Naam in het hele Bijbelboek Esther niet één keer wordt genoemd, is het door alles heen overduidelijk dat Hij regeert. Zo is het ook in ons leven. Dat willen we de kinderen laten zien door middel van deze vertelling.

Introductie van het thema voor de kinderen

Breng een borduurwerk of een geborduurde kaart mee, waarvan de achterkant een rommeltje is; of neem een afbeelding mee van zo'n borduurwerk (zie voorbeeld in de bijlage). Laat die achterkant aan de kinderen zien. Vraag wat ze ervan vinden en hoe dat ze denken dat de voorkant eruit ziet.

Zingen en lezen

Zingen

Psalm 37: 2 en 3

Psalm 93: 1 - 4

Psalm 84: 3

Psalm 111: 5

Psalm 146: 3

Psalm 33: 5, 6, 7, 8, 10 en 11

Psalm 34: 3 en 9

Psalm 131: 4

Tweede berijming van de Twaalf Artikelen vers 1

Lied uit ‘Tot Zijn eer’:

- Rust mijn ziel, uw God is Koning
- Wat de toekomst brengen moge

Lezen

Esther 2: 20-23; 3: 1-11

Kerntekst

En alzo zal ik tot den koning ingaan, hetgeen niet naar de wet is. Wanneer ik dan omkom, zo kom ik om (Esther 4: 16b).

Vertelling

“Hadassa, vertel maar aan niemand dat je een Jodin bent, want er zijn veel mensen die niet van Joden houden. En zeg ook maar niet, dat ik een neef van je ben!”

In een huis in Susan, in het land van de Meden en de Perzen, zitten een man en een jong meisje. “Weet je Hadassa, nu Vasthi weggestuurd is uit het paleis, is de koning op zoek naar een nieuwe koningin. Daarom laat hij de mooiste meisjes uit zijn grote rijk naar zijn paleis brengen. Het zou best kunnen, dat de knechten jou ook meenemen. En misschien word jij dan wel koningin. Maar zeg dan maar niet dat je een Jodin bent!”

Hadassa kijkt haar neef Mordechai aan. Wat heeft hij goed voor haar gezorgd, toen haar vader en moeder stierven! Ze heeft altijd naar hem geluisterd. Waarom zou ze dat dan nu ook niet doen?

Niet lang daarna gebeurt er wat Mordechai gezegd heeft. De knechten die op zoek zijn naar de mooiste meisjes nemen ook de nicht van Mordechai mee naar het paleis. Daar krijgt ze een andere naam: Esther. En Esther doet wat Mordechai gezegd heeft: ze vertelt aan niemand dat ze een Jodin is... Een jaar lang wordt Esther met alle andere meisjes in het paleis van koning Ahasveros goed verzorgd. Ze kan alles krijgen wat ze wil hebben. Hegai, een knecht van de koning, heeft haar meteen toen ze in het paleis kwam één van de beste plekjes gegeven. Ook heeft ze een paar dienstmeisjes gekregen. Iedere dag komt Mordechai vragen hoe het met Esther gaat. Dat kan hij heel makkelijk doen, omdat hij belangrijk werk doet in het paleis.

Dan, na een jaar, is het moment gekomen dat de meisjes om de beurt naar de koning moeten. Ze mogen vragen wat ze willen om zich zo mooi mogelijk te maken. En Esther? Wat vraagt zij? Esther vraagt niets! Ze doet wat Hegai haar aanraadt en ze trekt de kleding aan die hij haar geeft. Hegai heeft al meteen gezien dat Esther een heel knap meisje is dat wel eens door de koning uitgezocht zou kunnen worden om de nieuwe koningin te worden.

En dus gaat Esther naar koning Ahasveros, de machtige koning van het rijk van de Meden en de Perzen. En... zij wordt door hem gekozen om koningin te worden. Ook nu vertelt Esther niet dat ze een Jodin is. Zo kiest koning Ahasveros haar uit om met hem te trouwen en op de dag van de bruiloft zet hij Esther de koninklijke kroon op het hoofd. Nu is Esther de nieuwe koningin.

Op een dag komt Mordechai weer naar Esther toe. "Esther," zegt hij, "ik heb iets ontdekt wat heel belangrijk is! Twee lijfwachten van de koning, Bigthan en Theres, zijn heel boos op de koning. Ze hebben een plan bedacht om hem te doden! Esther, jij moet dat aan de koning vertellen."

Zo gauw Esther weer bij koning Ahasveros is, vertelt ze wat ze gehoord heeft. "Koning, er zijn twee mannen die u kwaad willen doen, ze willen u doden! Mordechai, een man die ook in uw paleis werkt, heeft het mij verteld..."

Als Ahasveros het laat onderzoeken, klopt het verhaal van Esther. De twee mannen worden gedood. Het gebeurde wordt opgeschreven in de kroniek, het boek waarin alle belangrijke gebeurtenissen worden geschreven, zodat ze niet vergeten kunnen worden.

En Mordechai, krijgt hij een beloning? Nee, daar denkt de koning helemaal niet aan... Zo wordt Mordechai helemaal vergeten en niemand denkt verder meer aan wat hij gedaan heeft.

Kijk, uit het paleis komt een man. Het is een nieuwe knecht van de koning. In korte tijd is hij heel machtig geworden. Eigenlijk is hij bijna even machtig als de koning. Daarom moet ook iedereen hem dezelfde eer geven als de koning: iedereen moet voor hem buigen. Haman heet hij. Als hij naar buiten komt, buigt iedereen heel diep voor hem.

Buigt iedereen? Nee, kijk daar eens! Eén man blijft staan... Het is Mordechai. Mordechai buigt niet. Waarom niet? De andere mensen zien het wel en op een dag vragen ze het aan hem: "Mordechai, waarom buig je niet voor Haman? De koning heeft het toch geboden?"

"Nee," zegt Mordechai, "ik mag niet voor hem buigen." "Waarom niet?" Ja, nu moet Mordechai wel zeggen wat hij al die tijd verborgen heeft gehouden... Hoor, daar klinkt het: "Ik mag niet buigen, want ik ben een Jood."

Al snel hoort ook Haman dat Mordechai niet buigt. De mensen wijzen hem aan en ze vertellen erbij dat hij een Jood is. Wat wordt Haman boos! Niet zomaar boos, nee, er komt haat in zijn hart tegen Mordechai, maar vooral ook tegen het volk van Mordechai.

Als hij weer bij de koning is, zegt hij: "Koning, er is een volk in uw rijk dat zijn eigen wetten heeft en dat uw wetten niet gehoorzaamt. Dat volk mag eigenlijk niet blijven leven. Het moet gedood worden, het moet uitgeroeid worden. Er mag niemand van dat volk overblijven!"

En wat zegt de koning? Hij vraagt verder niets. Niet, welk volk het is; niet, wat ze dan precies verkeerd doen; niet, waar ze wonen; niet, hoe groot het is.

Maar koning Ahasveros doet wel iets anders!

Kijk, hij trekt zijn ring van zijn vinger. Die gebruikt hij altijd om een afdruk in het zegel te maken als hij een nieuwe wet ondertekent. Hij geeft de ring aan Haman. "Haman," zegt hij, "je mag met dat volk doen wat je wilt. Hier heb je mijn ring. Dan kun je de wetten over dat volk ondertekenen."

Daar gaat Haman. Hij maakt een wet waarin staat dat alle Joden moeten worden gedood. En dat de andere mensen hun bezittingen dan mogen roven.

Maar op welke dag zal hij dat het beste kunnen laten doen? Daar weet Haman ook wel iets op. Hij kiest die dag niet zelf, maar hij laat het lot werpen. Op die manier wil hij erachter komen wat de beste dag is. Het is nu de eerste maand van het jaar. En welke dag wordt dan door dat pur, dat is het lot, aangewezen? Een dag die nog héél ver weg is: de dertiende dag van de twaalfde maand. Het duurt bijna nog een jaar voordat die dag er is... 'Dat is voor mij de beste dag,' denkt Haman, 'want het lot heeft hem aangewezen.'

"Koningin Esther, de man die zo vaak vraagt hoe het met u gaat, die loopt nu voor de poort van het paleis. Maar, hij heeft zijn jas gescheurd en hij heeft een zak aan, ook heeft hij as op zijn hoofd. En hij loopt door de straten en roept..." Voor Esther staan haar dienstmeisjes. Verwonderd kijkt Esther hen aan. Wat zou er zijn met Mordechai? "Ga naar hem toe," zegt ze, "neem andere kleren mee en laat hem die aantrekken, want met zijn gescheurde kleren mag hij niet in de poort komen. Ik wil met hem praten." Daar gaan de dienstmeisjes. Ze doen wat Esther zegt. Maar als ze bij Mordechai komen, wil Mordechai de kleren die ze hebben meegebracht niet aantrekken.

Als Esther dat hoort, roept ze Hatach, één van haar knechten die ze kan vertrouwen. "Hatach, ga jij eens naar Mordechai toe en vraag hem wat er is."

Daar gaat Hatach. "Mordechai, de koningin heeft mij gestuurd. Zij wil weten waarom u de kleren niet aantrekt. En waarom u zo loopt te roepen." "Hatach," zegt Mordechai, "er is iets verschrikkelijks gebeurd! Haman, de belangrijkste knecht van de koning, heeft een wet gemaakt die met de ring van de koning verzegeld is. Daarin staat dat op de dertiende dag van de twaalfde maand alle Joden gedood moeten worden. Kijk, hier heb ik een papier waarop het staat. Zulke papieren hangen er overal hier, in Susan. Ook zijn er mensen door het hele rijk van de koning gestuurd, om het overal te vertellen. Ga met dit papier naar de koningin en zeg haar dat ze naar de koning moet gaan. Ze moet gaan vragen of hij haar en haar volk wil sparen."

Als Hatach bij Esther terugkomt, vertelt hij haar wat Mordechai gezegd heeft. En ook dat zij naar de koning moet gaan. Esther schrikt! Moet zij naar de koning? Maar... ze mag niet zomaar naar de koning! Ze moet wachten tot de koning haar bij zich roept. En als ze wél ongevraagd gaat? Dan zal ze gedood worden, of... de koning moet zijn scepter naar haar uitsteken. Maar dat gebeurt bijna nooit. En moet zij hem dan nu gaan vertellen wat ze zo lang verborgen heeft gehouden? Moet ze gaan vertellen dat ze een Jodin is? Esther durft niet. En eigenlijk wil ze ook niet. Zij is toch wel veilig, hier in het paleis van de koning?

"Hatach, ga naar Mordechai en zeg tegen hem dat iedereen weet dat je zomaar niet bij de koning mag komen. Alleen als hij je laat roepen, mag je gaan. En ik ben al dertig dagen niet bij hem geweest..."

Wat zegt Mordechai als hij dat hoort? "Zeg maar tegen Esther dat ze niet moet denken dat zij wel gespaard zal blijven! Als zij niet naar de koning gaat en hem vraagt of hij haar leven en dat van haar volk wil sparen, dan zal de Heere wel voor een andere verlosser zorgen! Maar zeg ook tegen haar, dat zij dan zal sterven. Wie weet heeft de Heere haar hierom koningin gemaakt."

Als Esther het antwoord van Mordechai hoort, gebeurt er iets in het hart van Esther. Als dat waar is, als ze daarom koningin is geworden, dan is de Heere ook de Enige Die nu helpen kan!

"Ga terug naar Mordechai en zeg tegen hem dat hij alle Joden in Susaan bij elkaar moet roepen. Zeg tegen hem, dat ze drie dagen en drie nachten moeten vasten. Ik en mijn dienstmeisjes zullen dat ook doen. Zo zal ik naar de koning gaan. Wanneer ik dan omkom, zo kom ik om. Als ik dan moet sterven, dan zal ik sterven."

Daar gaat Mordechai. Hij roept alle Joden uit Susaan bij elkaar. Ook Esther roept haar dienstmeisjes. Ook zij vasten. Drie dagen en drie nachten eten en drinken ze niets. Ze doen maar één ding: roepen tot de Heere. Ze bidden of Hij wil helpen. Of Hij uitkomst wil geven. Of Hij ervoor wil zorgen dat koning Ahasveros naar haar zal luisteren en haar niet zal laten doden, maar ook of hij haar gebed zal horen. Ze bidden overdag, maar ook 's nachts! Want tot de Heere mag je altijd gaan. Tot Hém mag je altijd bidden. En Hij heeft nog nooit iemand weggestuurd. Wat een verschil met koning Ahasveros!

Het is drie dagen later. Esther maakt zich netjes voor de koning. Ze trekt een koninklijk kleed aan. Toch is ze na drie dagen vasten niet zo mooi meer als de eerste keer dat ze bij de koning kwam... Zal de koning haar zo wel willen ontvangen?

Esther loopt door de gangen van het paleis, totdat ze bij de zaal komt waar de koning op zijn troon zit. Daar blijft ze staan. Wachtend totdat de koning haar zal zien. Wachtend, maar met een biddend hart... Plotseling kijkt de koning op. Daar ziet hij Esther staan. En dan? Wordt hij boos? Geeft hij bevel om Esther te doden? Nee! De koning kijkt haar vriendelijk aan en steekt haar zijn scepter toe! Esther mag dichterbij komen. Esther doet het. Even raakt ze de scepter aan.

Hoor, daar klinkt de stem van Ahasveros: "Wat is u, koningin Esther, of wat is uw verzoek? Het zal u gegeven worden, ook tot de helft des koninkrijks." Nog voordat Esther iets gezegd heeft, belooft de koning dat ze zal krijgen wat ze van hem vraagt.

Wat heeft de Heere het gebed van Esther en haar volk wonderlijk verhoord. Wat is Hij goed voor hen geweest. Wat heeft Hij alles wonderlijk bestuurd. Hij zorgde ervoor dat de koning haar niet liet doden. Zo genadig is de Heere vandaag nog. Hij wil ook nu horen als wij met onze zonden en schuld tot Hem vluchten. Hij belooft het: Al wat u ontbreekt, schenk Ik zo gij het smeekt, mild en overvloedig.

Vraag aan de kinderen

Ben jij zo al eens tot de Heere gegaan? Want als je zo bij de Heere komt, zal Hij je niet afwijzen. Dan zal Hij je verhoren. Alleen uit genade, om de Heere Jezus' wil.

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte voor leidinggevend

Het Bijbelboek Esther

Het Bijbelboek Esther is eigenlijk een heel wonderlijk Bijbelboek. Niet één keer wordt hierin de Naam van God of Heere genoemd. Toch blijkt door alles heen overduidelijk dat Hij het is Die alle dingen regeert. En dat ten goede van Zijn volk. We zouden dan ook boven dit Bijbelboek kunnen zetten: De HEERE regeert.

Overzicht van het de geschiedenis en het Bijbelboek Esther

Tijd	Gebeurtenis	Vindplaats in de Bijbel
483 v.Chr.	Vasthi verstoten	Esther 1: 1 -3
480 v.Chr.	Ahasveros voert oorlog tegen de Grieken (Tweede Perzische oorlog)	
479 v.Chr.	Esther wordt koningin	Esther 2: 17
474 v.Chr.	Het plan van Haman	Esther 3
	Esther gaat naar de koning	Esther 4, 5: 1-8
473 v. Chr.	Het plan van Haman om alle Joden te doden mislukt	Esther 8-9
	Eerste viering van het Purimfeest	Esther 9: 18

De tijd waarin deze geschiedenis plaatsvindt

De periode waarin het boek Esther plaatsvindt, is vanaf ongeveer 483 (verstoting van Vasthi, wat in deze schets verder niet behandeld wordt) tot 473 voor Christus.

Koning Kores (of Cyrus) had in 538 v. Chr. (dus zo'n kleine 50 jaar vóór deze geschiedenis) de Joden toestemming gegeven terug te keren naar hun land. Onder leiding van Zerubbabel en Jozua was een eerste groep toen teruggegaan naar Israël.

Er waren echter ook heel wat Joden - het merendeel - in Perzië gebleven. Onder hen was ook de familie van Mordechai en Esther → zie verder bij 'De houding van veel Joden in de tijd van ballingschap'

Koning Ahasveros

Ahasveros wordt in de ongewijde geschiedenis Xerxes genoemd; dat is zijn Griekse naam. Hij was de zoon van Darius, de koning van Perzië, die in Ezra 4 vs. 5 en 24 wordt genoemd - dit was niet de Darius ten tijde van Daniël - maar de kleinzoon van Cyrus (of Kores) die de Joden toestond naar hun land terug te keren. Hij was een Perzisch vorst.

In het boek Esther wordt hij getekend als iemand die nogal wispelturig is. Nadat hij Vasthi, zijn eerste vrouw heeft verstoten, heeft hij oorlog gevoerd tegen de Grieken. Dat is op een grote mislukking uitgelopen. Deze slag heeft hij verloren. Toen hij terugkwam, is hij met Esther getrouwd. Na deze oorlog deed hij niet veel meer aan de regering, maar liet die aan anderen over. Zo kreeg Haman van hem zo'n grote macht, dat hij in feite regeerder was van het grote rijk, waarover Ahasveros koning was.

De Joden in Susan

Susan was de Perzische hoofdstad en wordt door Herodotus 'de residentie van Ahasveros' genoemd.

Susan, de hoofdstad van het Perzische Rijk, had een burcht, omgeven met prachtige parken, omsloten door hoge muren, en in die burcht waren de koninklijke paleizen.

Mordechai

Mordechai is een Jood. Hij wordt genoemd de zoon van Jaïr, de zoon van Simeï, de zoon van Kis, een man van Jemini. Dat betekent dat hij uit de stam van Benjamin komt (Jemini is een andere naam voor Benjamin). Mogelijk is hij een nakomeling van koning Saul geweest.

Het voorgeslacht van Mordechai is door Nebukadnezar als balling uit Israël weggevoerd naar Babel. Dat gebeurde bij de tweede wegvoering (597 v.Chr.), toen koning Jechonia - deze koning heet in de Bijbel ook wel Jojachin - gevangen naar Babel werd gebracht en met hem 'de machtigen des lands' (2 Kon. 24: 14).

Hoewel de Joden enige tijd geleden toestemming hadden gekregen om terug te keren naar Jeruzalem, is Mordechai niet met hen meegegaan, maar in Susan gebleven.

Van hem wordt gezegd dat hij 'in de poort des konings zat'. Dit betekent dat hij een belangrijke positie aan het hof van de koning heeft gehad (hij was ambtenaar aan het hof van koning Ahasveros). Dat verklaart ook waarom hij zo gemakkelijk in de omgeving van het paleis kon zijn ('wandelende allen dag voor het voorhof van het huis der vrouwen' (Esth. 2: 12).

De naam Mordechai is een Perzische naam en is afgeleid van de naam Mardoek, een Babylonische god. Zijn Joodse naam is onbekend. Hij voedt zijn nicht op, die geen ouders meer heeft. Zij is de dochter van zijn oom. De vaders van Mordechai en Esther waren broers.

Esther

Esther is de nicht van Mordechai. Zij wordt in Esther 2: 7 'Hadassa' genoemd, wat 'mirte' betekent. Haar Perzische naam is Esther, wat 'ster' betekent en is afgeleid van de sterrengodin Istar. Deze naam heeft ze waarschijnlijk gekregen toen ze aan het hof kwam.

In Esther 2: 15 en 9: 29 lezen we dat ze 'de dochter van Abichail' was. In dat hoofdstuk staat ook dat Abichail de oom van Mordechai was en dat Mordechai haar zich ter dochter genomen had. Dit staat ook al in vers 7 staat, waar we lezen: En hij (Mordechai) was het die opvoedde Hadassa (deze is Esther, de dochter zijns ooms).

Mordechai raadt haar aan niet te vertellen dat zij een Jodin is. Dat om de haat en minachting die er voor de Joden was, te ontgaan. Ook hijzelf heeft niet verteld dat hij een Jood was. Toch, op Gods tijd komt Zijn werk openbaar! Want dat kan niet verborgen blijven.

Mordechai ontdekt het plan om de koning te doden

Als Mordechai 'in de poort zit des konings zit', wat betekent dat hij zijn werk heeft aan het hof van Ahasveros, wordt hem iets 'bekend gemaakt'. Twee kamerlingen hebben een complot gemaakt om de koning te doden. Mordechai gaat niet zelf naar de koning om het te vertellen, maar zegt het tegen Esther, die het de koning vertelt. Deze laat de zaak onderzoeken en als blijkt dat het waar is, de kamerlingen doden. Hij laat deze gebeurtenis opschrijven in de kronieken, een boek waarin alle gebeurtenissen en daden uit het rijk van de Perzen worden opgeschreven. Zo wordt de naam van Mordechai bekend bij de koning. Een beloning krijgt Mordechai niet... Het zal echter blijken dat de Heere het zo bestuurt!

Het doet denken aan de geschiedenis van Jozef die door de schenker vergeten werd, maar die juist door die gebeurtenis aan het hof van Farao kwam!

De houding van veel Joden in de tijd van ballingschap

Hoewel de Joden toestemming hebben gekregen om naar hun land terug te keren, hebben velen aan die oproep geen gehoor gegeven, maar zijn in Perzië gebleven. Ze hadden het daar zo goed dat ze geen behoefte hadden terug te gaan naar het land dat de Heere hun voorouders gegeven had.

Velen van hen hadden zich min of meer aangepast aan het Perzische leven. Ze droegen bijvoorbeeld ook Perzische namen. Maar ook werd de Naam van God verzwegen. Zoals ook Mordechai Esther verbood haar afkomst bekend te maken. Dit zou een nadelige invloed op haar eventuele functioneren als koningin kunnen hebben.

Daarbij komt dat Mordechai ook met het gebod van de Heere geen rekening houdt. Die had verboden om met heidenen te trouwen. Esther had helemaal niet met de Perzische koning mogen trouwen. Esther heeft gezwegen over haar geloof en zich volledig aangepast aan de Perzische gewoonten aan het hof. Niemand heeft gemerkt dat ze een Jodin was. Nergens in het boek Esther blijkt dat ze het moeilijk hebben gehad met deze wereldse stijl van leven. Wat een tegenstelling met Daniël en zijn vrienden aan het hof van Nebukadnezar!

Haman, de zoon van Hammedatha, de Agagiet

De naam 'Haman' en 'Hammedatha' zijn echt Perzische namen. Haman is echter geen Pers, maar een Amalekiet, een nakomeling van Ezau. Hij wordt in het boek Esther tot zes keer toe 'Haman, de Agagiet' genoemd. Agagiet komt van 'Agag' en was de naam van de koning van de Amalekieten. Dit volk voerde strijd tegen het volk Israël toen het uit Egypte door de woestijn naar Kanaän reisde. De Heere gebood dat Israël dit volk moest uitroeien (Ex. 17). Later kreeg koning Saul die opdracht van de Heere. Hij heeft hem echter niet volledig uitgevoerd. Mogelijk is Haman een nakomeling van deze Agag geweest. Agagiet betekent: nakomeling van Agag.

De eer die aan Haman gegeven moest worden

De koning zette Haman boven de zeven vorsten die als raadgevers bij hem waren (vgl. Esther 1: 9). Daardoor werd Haman als grootvizier de onmiddellijke plaatsbekleder van de koning. Koningen werden bij de Perzen als goden gezien, aan wie ook goddelijke eer werd bewezen. Deze eer moest nu ook aan Haman worden gegeven.

Mordechai weigert te buigen

Omdat dit buigen niet zomaar een bewijs van burgerlijke eer was - het was in feite een aanbidden van Haman - mocht Mordechai daar niet aan meedoen. Nu komt toch openbaar wat er diep in zijn hart leeft. Als hem gevraagd wordt waarom hij niet buigt, belijdt hij dat hij een Jood is (Esther 3: 4).

De haat en het plan van Haman

Het is heel opmerkelijk dat het weigeren van Mordechai om voor hem te buigen door Haman wordt aangegrepen om een plan te bedenken waarbij alle Joden zullen worden uitgeroeid. In hoofdstuk 3: 6 staat: Doch hij - Haman - verachtte in zijn ogen dat hij aan Mordechai alleen de hand zou slaan (want men had hem het volk van Mordechai aangewezen); maar Haman zocht al de Joden die in het koninkrijk van Ahasveros waren, namelijk het volk van Mordechai, te verdelgen. Het wordt in vers 13 genoemd: dat men zou verdelgen, doden en verdoen al de Joden, van den jonge tot den oude toe, de kleine kinderen en de vrouwen, op één dag... Het volk van de Joden moest dus volkomen worden uitgeroeid; er mocht er niet één over blijven.

Haman, als werktuig van de satan

Ten diepste zien we hier de haat van de duivel tegenover God. De satan zal alles in het werk stellen om Gods plan te laten mislukken. Heeft de Heere niet beloofd dat uit het volk van de Joden de Messias geboren zal worden? Hij zal de kop van de slang vermorzelen. Hij zal satan verslaan. Maar als het Joodse volk wordt uitgeroeid, zal de Heere Jezus nooit geboren kunnen worden. Satan heeft de eeuwen door geprobeerd om de komst van de Messias te voorkomen. Denk aan de farao van Egypte, die alle jongetjes van de Hebreëen probeerde te doden; koningin Athalia, die al het koninklijke zaad probeerde om te brengen. Toen de Heere Jezus geboren was, liet Herodes alle kinderen van Bethlehem ombrengen. Het is steeds weer de strijd van het slangenzaad tegen het Vrouwenzaad. En ook vandaag gaat die strijd nog door.

Haman laat het lot (pur) werpen

Haman is erg bijgelovig. Daarom laat hij het lot werpen. In het Perzisch heet dat 'pur'. Daardoor wil hij erachter komen welke dag het gunstigst is om zijn plan ten uitvoer te laten brengen. Het lot wordt van dag tot dag geworpen. Hoe dat precies gebeurd is, weten we niet. Maar uiteindelijk valt het lot op de dertiende dag van de twaalfde maand. En dat, terwijl het nu - op het moment dat Haman zijn plannen maakt - pas de eerste maand van het jaar is. Het is de maand Nissan in het twaalfde regeringsjaar van koning Ahasveros. Esther is dan vijf jaar koningin. Ook hieruit blijkt dat niet Haman, als werktuig van de duivel, regeert, maar dat de Heere alle macht heeft. Hij bestuurt het lot. Hij bepaalt die dag, die nog zo ver weg is, opdat het plan van de duivel zal mislukken.

Vervolgens wordt de wet op schrift gesteld in alle talen die er in het rijk van Ahasveros gesproken worden en gaan snelle lopers het land door om hem overal te brengen en te verkondigen. Om aan de verste grens te kunnen komen, hadden de koeriers wel 111 dagen nodig. In de stad Susan was dit bericht de eerste dag al bekend.

Zoals de afkondiging van de wet de Joden brengt tot vasten, bidden en God om genade smeken, moet ook ons de Wet van de Heere brengen tot bekering en de Heere bidden om vergeving van onze zonden.

De tijd waarop dit plan en het werpen van het lot plaatsvindt

De tijd waarop Haman dit plan maakt en het lot laat werpen wordt heel nauwkeurig vermeld: het is in de eerste maand (bij de Perzen genaamd Nisan). Voor de Joden was de eerste maand, de maand Abib (Ex. 12), een heel belangrijke maand. In die maand vonden diverse feesten plaats, waarvan het Pascha wel één van de belangrijkste was. In Esther 3: 12 lezen we dat de wet op de dertiende dag van die eerste maand door de schrijvers wordt opgeschreven en door het land gestuurd wordt. En dat terwijl op de veertiende dag van die maand de Joden het Pascha vieren. Pascha betekent 'voorbijgang' (zie ook Ex. 12). Dan dachten ze terug aan de uittocht uit Egypte.

Een wet der Meden en der Perzen

In het Perzische rijk zag men de koningen als goden. Dat betekende in de ogen van de mensen dat zij geen fouten konden maken. Het gevolg daarvan was dat als een koning een wet maakte die zo goed was, dat die wet niet veranderd hoefde te worden. Wetten konden dus niet herroepen worden. Dit zien we bijvoorbeeld ook in het boek Daniël (Dan. 6). In het boek Esther komen we dit ook meermalen tegen. Er kan wel een nieuwe wet - een 'tegenwet' - worden gemaakt.

Mordechai's oproep aan Esther

Als Mordechai hoort van de wet die Haman heeft laten maken, trekt hij een rouwkleed aan. De dienstmeisjes van Esther zien hem en vertellen het Esther. Aan de knecht die zij naar Mordechai stuurt, vertelt hij van de wet en wat daarin staat. Hij geeft die knecht zelfs een afschrift van de wet mee, zodat Esther het zelf kan lezen. Ook doet Mordechai een beroep op haar om naar de koning te gaan en hem te smeken het leven van haar en haar volk te sparen. Ze moet de koning gaan vertellen wat ze al die tijd voor hem verborgen heeft gehouden, en wel, dat ze een Jodin is.

Eerst weigert Esther. Ze heeft allerlei argumenten. Ze mag niet ongeroepen bij de koning komen, want dan loopt ze groot gevaar dat ze gedood zal worden. En de laatste dertig dagen is ze niet één keer bij de koning geweest.

Mordechai laat haar echter zeggen dat ze niet moet denken dat zij wel aan de dood zal ontkomen. Hij mag verder zien en wel op de regering van de Heere, want hij zegt: "Zou je daarom misschien koningin zijn geworden, om op die manier het volk van de Joden te kunnen redden van de dood?" Het geloof breekt zelfs door als hij verder gaat en zegt: "Als jij niet naar de koning gaat, zal het volk op een andere manier verlost worden!"

Een opmerkelijk woord: 'verkwikking'

Mordechai zegt tegen Esther dat als zij niet naar de koning gaat, dat de 'verkwikking' van de Joden van een andere kant zal komen. Als je de tekst in de oorspronkelijke taal leest, is er iets opmerkelijks. Het woord dat daar voor 'verkwikking' gebruikt wordt, betekent 'geest' of 'adem'. Er zal voor de Joden 'verademing' komen. Voor het woordje 'verlossing' wordt in de Bijbel gewoonlijk een woord gebruikt dat 'ruimte' betekent, en waarin altijd de naam 'Jezus', Hosea, of Jozua is te vinden. Hier staat voor het woord verlossing echter een woord dat betekent: ontrukken uit de klauwen van een roofdier.

Esthers overgave

Esther geeft Mordechai bevel dat hij alle Joden van Susan bij elkaar moet roepen en dat ze drie dagen en drie nachten moesten vasten. Dit vasten was bedoeld om zich helemaal aan het bidden te kunnen wijden. Vasten was geen doel op zichzelf! Esther zelf zou dat ook doen met haar dienstmeisjes. En zo, met een biddend volk achter zich, zou ze dan naar de koning gaan. Vertrouwend niet op iets van haar, maar alles verwachtend van de HEERE alleen!

Haar vasten en bidden

Net als de Joden in Susan heeft Esther drie dagen en drie nachten lang gevast en gebeden. Drie dagen heeft ze niet gegeten. Ook heeft ze die nachten niet geslapen. Op de derde dag is er van haar schoonheid, waarom ze door de koning verkozen was tot koningin, dan ook niets over...

Dan trekt Esther een koninklijk kleed aan. Dat kleed heeft ze van de koning gekregen, misschien wel haar bruiloftskleed. En zo gaat ze naar het gedeelte van het paleis waar de koning op zijn troon zit.

Geen rouw of droefheid in de nabijheid van de koning

De Perzische vorsten wilden in hun omgeving niet met verdriet of rouw geconfronteerd worden. Rouwkleding mocht dan ook in hun nabijheid niet gedragen worden. Daarom moest Mordechai ook, toen hij zijn klederen had gescheurd, buiten de poort van de koning blijven.

Gods voorzienigheid

Door het hele boek Esther heen blijkt duidelijk dat de Heere alles regeert. Dit is ook al heel duidelijk te zien in aan het eind van het tweede hoofdstuk. De naam Haman is nog niet genoemd. Maar de beide

mensen die de Heere wil gaan gebruiken zijn al op hun plaats. Esther is koningin, Mordechai zit in de poort en zijn naam staat al in de kronieken. En Esther heeft het hart van de koning voor zich ingewonnen. De Heere is de duivel allang voor.

Wat wij uit deze geschiedenis kunnen leren

Behalve de leiding van de Heere, die zo heel duidelijk is in het leven van Esther en Mordechai, vallen er nog meer dingen op.

In de gang van Esther naar de koning zien we een beeld van Gods kind. Niets hebbend in onszelf mogen we tot de Heere komen. En Hij is een genadig Koning, barmhartig en groot van goedertierenheid. Wie met zijn zonde en schuld, hoe groot ook, tot Hem de toevlucht neemt, zal niet beschaamd worden. Maar hem wil Hij in genade aanzien, in het volbrachte werk van de Heere Jezus Christus, Die aan Zijn gerechtigheid heeft genoeg gedaan. Die de weg gebaad heeft, zodat er een toegang is tot Gods genadetroon. Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden te bekwamer tijd (Hebr. 4: 16).

Belijdenisgeschriften

Heidelbergse Catechismus

Vraag 26: Wat gelooft gij met deze woorden: Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des hemels en der aarde?

Vraag 27: Wat verstaat gij door de voorzienigheid Gods?

Vraag 28: Waartoe dient ons dat wij weten, dat God alles geschapen heeft en nog door Zijn voorzienigheid onderhoudt?

Nederlandse Geloofsbelijdenis

Artikel XIII, Van de voorzienigheid Gods en de regering aller dingen

Antwoorden bij werkboekje -10

Hadassa wordt koningin Esther

1. Hadassa was een *Joods* meisje.
2. Zij trouwde met koning *Ahasveros*.
3. De man die heel veel macht van de koning kreeg heette *Haman*.
4. Hij maakte een wet waarin stond dat alle *Joden* in het hele rijk gedood moesten worden.
5. Dat moest gebeuren op de dertiende dag van de *twaalfde* maand.
6. *Mordechai* zei dat Esther naar de koning moest.
7. Zij moest gaan vragen of de koning het *leven* van haar en haar volk wilde sparen.
8. Esther weigerde eerst, omdat niet ze niet *durfde*.
9. Daarna zei ze dat alle Joden voor moesten *bidden*.
10. Dat moesten ze drie *dagen* doen.
11. Daarna ging *Esther* naar de koning.
12. Die vroeg: "Wat is uw *bede*?"
13. De koning stak haar zijn *scepter* toe.
14. Esther vroeg hem op de *maaltijd*.

Schrijf van elke zin het goede woord op in het puzzelvak.

1				J	o	o	D	s									
2	a	h	a	s	v	E	r	o	s								
3							H	a	m	a	n						
4				j	o	d	E	n									
5	T	w	a	a	l	f	d	E									
6					m	o	R	d	E	c	h	a	l				
7						l	E	v	E	n							
8					d	u	R	f	d	e							
9		b	l	d	d	E	n										
10				d	a	G	e	n									
11		e	s	t	h	E	r										
12					b	E	d	e									
13	s	c	e	p	t	e	R										
14			m	a	a	l	T	ij	d								

Als je klaar bent, lees je in de vakjes onder de pijl een zin. Schrijf hem hieronder op.
Onder de pijl staat: De HEERE regeert.

a. Noem eens een paar dingen waaraan je dat kan zien in de geschiedenis van Esther.
Esther wordt uit al de meisjes gekozen tot koningin, Mordechai ontdekt het plan van de twee knechten van de koning en vertelt het aan Esther, de koning laat deze gebeurtenis opschrijven in de kronieken, maar geeft Mordechai nu (nog) geen beloning.

b. Kun je nog andere voorbeelden uit de Bijbel noemen?
Een heel duidelijk voorbeeld van Gods leiding is wel de geschiedenis van Jozef. Andere voorbeelden: het leven Mozes, David, Daniël, Stefanus, Johannes op Patmos, Paulus die een doorn in zijn vlees kreeg.

c. Weet je ook voorbeelden uit je eigen leven of uit het leven van mensen om je heen?
Mogelijk dat kinderen ook uit hun eigen omgeving voorbeelden kunnen geven. En misschien dat je als leidinggevende dat ook wel kunt.

d. Lees nog eens de zin die uit de puzzel komt. Wat betekent dit voor jou?
Laat de kinderen hier eens over nadenken! Wat betekent het nu dat de Heere alles leidt? Als je de Heere liefhebt en mag vrezen, is het een grote troost om te weten dat Hij alle dingen bestuurt. Zie ook H.C. Zondag 9.

Ster

Esther betekent 'ster'. Ze was als een ster die helder licht geeft. Schrijf of teken in de ster waarom jij vindt dat die naam bij haar paste.

Ze wees Mordechai en de Joden en zelfs haar eigen dienstmeisjes erop, dat alleen de Heere kon helpen; daarom vroeg ze om voor haar te bidden, voordat ze naar de koning zou gaan. Zo ging ze naar de koning, terwijl ze niet ongevraagd bij hem mocht komen. Maar ook al zou het haar haar leven kosten, dan zou ze dat voor haar volk over hebben.

Op welke manier had de ster ook later nog met de Joden te maken? Weet je voorbeelden uit de Bijbel en daarna?

In de Bijbel komen we de ster tegen bij de wijzen uit het Oosten. De Heere gebruikte een ster om hen bij Zijn Zoon, de Heere Jezus, te brengen. De Heere Jezus wordt in het boek Openbaringen 'de blinkende Morgenster' genoemd (Openbaringen 22: 16).

Ook Bileam profeteerde over een ster: Er zal een ster voortgaan uit Jakob... (Numeri 24: 17).

Later in de geschiedenis komen we de ster tegen als herkenningsteken van de Joden. Zo verplichtte Hitler de Joden in de Tweede Wereldoorlog een ster te dragen.

Rebus

Uitkomst: Wanneer ik dan omkom, zo kom ik om (Esther 4: 16).

Extra opdrachten

Kijkdoos

Maak van een schoenendoos een mooi paleis! Je kunt hiervoor de figuren gebruiken uit de bijlage, van koning Ahasveros en koningin Esther. Laat het paleis zowel aan de buitenkant als de binnenkant mooi versieren met materialen die je verzameld hebt: (behang)papier, stof, goud- of zilverfolie, e.d. Zorg ervoor dat het tafereel vanaf één kant goed zichtbaar is en maak daar het kijkgat aan de zijkant. Knip uit het deksel een vierkant of rechthoek en plak er doorzichtig gekleurd papier tegen aan de binnenkant.

Kaart maken en borduren

Laat de kinderen naar aanleiding van de introductie bij het verhaal een kaart borduren. Je kunt die ook zelf maken door een eenvoudige tekening op kartonnen kaart te maken. Laat er gaatjes in prikken en daarna borduren. Neem bijvoorbeeld een ster of een kroon.

Antwoorden bij werkboekje +10

Hadassa wordt koningin Esther

1. Hadassa was een *Joods meisje*. (d)
2. Zij trouwde met *koning Ahasveros*. (e)
3. Zij was opgevoed door *haar neef Mordechai*. (H)
4. Koning Ahasveros gaf een van zijn knechten heel veel macht. Die man heette *Haman*. (E)
5. Hij maakte een wet waarin stond *dat op één dag alle Joden gedood moesten worden*. (E)
6. Dat moest gebeuren *op de dertiende dag van de twaalfde maand*. (R)
7. De wet werd verzegeld met *de ring van de koning*. (E)
8. Toen Mordechai dat hoorde liet hij tegen Esther zeggen *dat zij naar de koning moest gaan*. (r)
9. Zij moest hem gaan vragen *of hij haar leven en dat van haar volk wilde sparen*. (e)
10. Esther wilde eerst niet, omdat ze *niet ongeroepen naar de koning mocht en ze al dertig dagen niet bij hem was geroepen*. (g)
11. Maar Mordechai zei *dat zij niet gespaard zou blijven ook al was ze koningin*. (e)
12. En ook, dat ze misschien wel koningin geworden was *om zo haar volk te kunnen verlossen*. (e)
13. Esther zei tegen Mordechai *dat hij en alle Joden in Susan 3 dagen en 2 nachten moesten vasten en bidden*. (r)
14. Toen Esther daarna naar de koning ging, *reikte de koning haar zijn gouden scepter toe*. (t)

De letters vormen de zin: 'De HEERE regeert'.

- a. Noem eens een paar dingen waaraan je dat kan zien in de geschiedenis van Esther.
Esther wordt uit al de meisjes gekozen tot koningin, Mordechai ontdekt het plan van de twee knechten van de koning en vertelt het aan Esther, de koning laat deze gebeurtenis opschrijven in de kronieken, maar geeft Mordechai nu (nog) geen beloning.
- b. Kun je nog andere voorbeelden uit de Bijbel noemen?
Een heel duidelijk voorbeeld van Gods leiding is wel de geschiedenis van Jozef. Andere: het leven Mozes, David, Daniël, Stefanus, Johannes op Patmos, Paulus die een doorn in zijn vlees kreeg.
- c. Weet je ook voorbeelden uit je eigen leven of uit dat van mensen om je heen?
Mogelijk dat kinderen ook uit hun eigen omgeving voorbeelden kunnen geven. En misschien dat je als leidinggevende dat ook wel kunt.
- d. Lees nog eens de zin die uit de puzzel komt. Wat betekent dat voor jou?
Laat de kinderen hier eens over nadenken: Wat betekent het nu dat de Heere alles leidt? Dan gebeurt er dus niets zonder dat de Heere dat wil! Dan weet Hij ook precies wat er gaat gebeuren, want Hij bestuurt het. Dan kan niemand iets doen als de Heere het niet wil... Als je de Heere liefhebt en Hem mag vrezen, is het een grote troost om te weten dat Hij alle dingen bestuurt. Zie ook H.C. Zondag 9.

Lezen

Zoek op Romeinen 8 vers 28. Lees deze tekst samen.

- a. Probeer eens in je eigen woorden te zeggen wat hier staat.
- b. Praat daarna samen over de volgende uitspraak.

In Romeinen 8 vers 28 staat: En wij weten dat degenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn. Voor de kinderen van de Heere zijn er eigenlijk geen dingen die verkeerd gaan. Ook al begrijpen wij het niet, maar alle dingen die gebeuren zijn goed voor ons. Ze zijn voor ons bestwil.

Als je een kind van God bent, bewaart Hij je voor problemen en heb je nooit tegenslag

Antwoord: Dat is niet waar. Maar wat er ook gebeurt, de Heere heeft er Zijn wijze bedoeling mee, ook al begrijpen wij die niet. Maar juist die problemen wil de Heere vaak gebruiken om ons dicht bij Hem te houden en ook om ervoor te zorgen dat we Hem weer of nog meer nodig zullen hebben.

Waar of niet waar?

Lees de volgende uitspraak. Ben je het er wel of niet mee eens en waarom?

Gods kinderen weten altijd waarom dingen in hun leven gebeuren

Nee, in het leven van Gods kinderen gebeuren veel dingen die ze niet begrijpen (denk aan Jozef)! De Heere wil hen wel het vertrouwen geven dat het goed is wat Hij doet. Soms zien ze later ook dat het goed is dat het zo is gegaan. Maar er komt voor al Gods kinderen een moment dat hun vragen opgelost worden, als de Heere Jezus terug komt.

Zoek ook op Johannes 13: 7.

- a. Wat zegt de Heere Jezus daar in het eerste gedeelte? Kun je het met je eigen woorden zeggen? 'Wat Ik doe weet gij nu niet'. - Nu begrijp je nog niet wat Ik doe.

- b. Maar wat belooft Hij ook? Wat betekent dat? (Lees het tweede stukje van dat vers).
'Gij zult het na dezen verstaan.' Dat betekent: *'Later zul je het wel begrijpen.'*
- c. Wanneer is dat?
Als de Heere Jezus het ze uitlegt.
- d. Wat betekent dat voor ons?
Ook als wij een kind van de Heere mogen zijn, zullen wij heel veel dingen niet begrijpen. Sommige dingen wil de Heere ons in dit leven duidelijk maken. Maar heel veel dingen zullen voor ons verborgen blijven. Maar eenmaal in de hemel, zullen Gods kinderen begrijpen waarom alle dingen zo zijn gegaan. Denk ook aan het borduurwerk!

Het Joodse volk

Haman was een vijand van het Joodse volk. De Joden hebben altijd vijanden gehad, vroeger en nu.

- a. Weet je uit de (Bijbelse) geschiedenis momenten dat mensen het Joodse volk probeerden te vernietigen?
Bij de wegvoering naar Babel werd het Joodse volk helemaal verspreid. Er kwamen andere volken in hun land wonen. In de Middeleeuwen zijn de Joden ook erg vervolgd. Ze kregen vaak de schuld van erge dingen die gebeurden. De Tweede Wereldoorlog is een van de bekendste voorbeelden. Zes miljoen Joden werden omgebracht. Er zijn nu veel (vooral Arabische) landen die anti-Joods zijn. Denk maar aan Iran of de Palestijnse leiders. Zij zouden het liefst de Joodse staat willen vernietigen.
 - b. Wie zat daar eigenlijk achter?
Voor het oog waren het altijd mensen die er achter zaten: Haman, de Babylonische koningen, Hitler, leiders van anti-Joodse landen. Maar de duivel gebruikt(e) deze mensen. Hij weet dat God beloften heeft voor het Joodse volk. Die wil hij tegenwerken.
 - c. Hoe noemen we het nu als mensen anti-Joods zijn?
We noemen dat: antisemitisch. Je hoort hier het woord 'Sem' in. Semieten zijn Joden, nakomelingen van Sem.
 - d. Merk je dat ook in ons land? Praat eens met elkaar over hoe je dit merkt. Wat vind je daarvan?
Bespreek met de kinderen wat ze hierover horen, lezen of zien. Wat vinden ze ervan? Bespreek dat het belangrijk is om voor het Joodse volk te bidden. En doe dit ook op jullie clubbijeekoms!
- Meer informatie over het Jodendom en antisemitisme vind je op: www.onderwijsisrael.nl

Puzzel

De letters die overblijven, vormen de zin: *En alzo zal ik tot de koning ingaan, hetwelk niet naar de wet is. Wanneer ik dan omkom, zo kom ik om* (Esther 4: 16).

Esther – De Heere regeert

Thema

Toelichting op het thema

Het jaarthema gaat over personen in de Bijbel. In de schets hieraan voorafgaand wordt het eerste gedeelte van Esther behandeld. In deze Kompas gaat het over het tweede gedeelte van Esther. Hierin wordt Esther 5:4 tot en met het einde van het Bijbelboek behandeld. In deze schets zien we hoe de hoogmoedige Haman vernederd wordt en hoe de Heere Esther gebruikt om Zijn volk te redden. Uit het Joodse volk zal de Heere Jezus geboren worden.

Doel van de vertelling

Het doel van de vertelling is dat de kinderen zien dat hoogmoedigen vernederd worden en nederigen verhoogd worden. De Heere voert Zijn plan dwars door alles uit. Hij staat in voor Zijn volk. Het lijkt er op dat Haman zal overwinnen, maar de Heere regeert. We zien hier de strijd tussen vrouwenzaad en slangenzaad, tussen Christus en de duivel. Maar Christus is Overwinnaar!

Introductie van het thema voor de kinderen

Vraag aan de kinderen of zij weleens hebben gehoord van het spreekwoord 'hoogmoed komt voor de val'. Leg wanneer nodig het spreekwoord uit: iemand die erg trots is, kan ook snel in de problemen komen. Laat kinderen voorbeelden noemen bij dit spreekwoord of maak een woordweb. Dit spreekwoord past goed bij de vertelling. Laat de kinderen achteraf benoemen waarom.

Zingen en lezen

Zingen

Psalm 93: 1 en 4
Psalm 35: 2 en 4 (over hoogmoed)
Psalm 36: 1 (over hoogmoed)
Psalm 140: 4
Psalm 19: 7 (over hoogmoed)
Psalm 138: 4
Psalm 73: 14
Psalm 118: 4
Psalm 126: 2
Psalm 132: 12
Lofzang van Maria: 4 en 5

Lied uit 'Tot Zijn eer':

- God is getrouw

Lezen

Esther 7

Kerntekst

Hij heeft een krachtig werk gedaan door Zijn arm; Hij heeft verstrooid de hoogmoedigen in de gedachten hunner harten. Hij heeft machtigen van de tronen afgetrokken, en nederigen heeft Hij verhoogd (Lukas 2: 51 en 52).

Vertelling

Wat een eer! Zie je wel hoe belangrijk ik ben! Dat heb ik goed voor elkaar. Uitgenodigd door koningin Esther, om samen met de koning bij haar te dineren. Ik ben al eerste minister van de koning en nu mag ik ook nog eten met de koningin. Een dienaar van de koning heeft me laten halen. Met spoed moet ik naar het paleis komen. Dat is geen probleem! Ik ga maar al te graag. Trots loopt Haman naar het vrouwenpaleis.

Esther heeft door haar personeel een maaltijd laten bereiden. Vanmorgen is ze naar de koning gegaan. *“Wanneer ik dan omkom, zo kom ik om,”* had Esther gezegd. Zo was ze gegaan. Ze is de enige die het Joodse volk kan redden uit de handen van Haman. Die vreselijke wet is afgekondigd, waarin staat dat alle Joden op de dertiende Adar, de dertiende dag van de laatste maand, gedood mogen worden door de inwoners van het Perzische rijk. Het is een wet van Meden en Perzen, en deze wet kan dus niet veranderd worden.

En wat is het meevallen toen ze bij de koning kwam. Hij heeft haar de gouden scepter toegereikt en haar gevraagd: *“Wat is uw verzoek? Het zal u gegeven worden, zelfs al is het de helft van mijn koninkrijk.”* Ze heeft de koning alleen maar gevraagd om vandaag, samen met Haman, bij haar te eten. Na de maaltijd zal ze vertellen van dat vreselijke.

Daar zit Haman met Koning Ahasveros en Koningin Esther. Er is genoeg te eten voor iedereen. Hij heeft niet door dat Esther wat zenuwachtig is. Hij denkt alleen maar aan zichzelf, hoe belangrijk hij is. Aan het einde van de maaltijd, als de wijn geschonken wordt, vraagt de koning: *“Koningin Esther, wat is nu uw verzoek? Het zal zeker gebeuren, zelfs al vroeg u om de helft van mijn koninkrijk.”* Moet ze het nu zeggen? Maar dan zal de koning er achter komen dat ook zij bij het volk van de Joden hoort. *“Koning,”* zegt Esther, *“mijn bede en verzoek is: komt u morgen weer bij mij aan de maaltijd, samen met Haman. Dan zal ik u mijn verzoek bekend maken.”*

Haman verlaat het paleis. Morgen mag hij weer met de koning bij de koningin eten! Hij is opnieuw uitgenodigd. Wat is hij trots. Er is vast niemand in het Perzische rijk die dit ooit heeft meegemaakt. Hij mag niet alleen één keer, maar zelfs voor de tweede keer bij de koningin eten. En zo loopt hij door de poorten van het paleis en overal waar hij komt, staan de mensen op en buigen diep voor hem. Maar dan ineens slaat de stemming van Haman om. Want daar ziet hij hem weer zitten, Mordechai, die Jood! Wat een haat komt er opeens in zijn hart. Terwijl iedereen voor hem buigt, blijft Mordechai gewoon zitten, hij buigt niet voor Haman. Deze Jood bederft zijn hele dag. Wacht maar! Ik zal hem wel krijgen, hoe durft die man! Ik zal thuis een plan maken om hem te doden. Wachten tot alle Joden gedood mogen worden, duurt te lang!

Wat een haat is er in het hart van Haman, tegen die Jood, Mordechai. De haat van Haman gaat veel verder. Het is een haat tegen het hele Joodse volk. Tegen de God van dit volk. Het is de haat van de duivel tegen de Heere Jezus. De duivel, die er alles aan zal doen om het Joodse volk uit te roeien.

Haman is thuis gekomen bij zijn vrouw Zeres. Hij roept zijn familie en vrienden bij elkaar. Zij moeten allemaal horen wat er vandaag gebeurd is. *“Moet je eens horen hoe rijk ik ben, ik heb zoveel geld, een prachtig huis en mooie spullen. Ik heb tien zonen. Verder ben ik de belangrijkste minister van de koning. Iedereen moet mij eren. Vandaag mocht ik zelfs eten bij koningin Esther en voor morgen ben ik weer uitgenodigd om bij de koningin te eten. Maar wat heb ik aan al die rijkdom en macht? Er is iemand die het allemaal bederft voor mij. Het is Mordechai, die ene Jood in de poort. Steeds weer zie ik hem daar zitten en hij buigt niet voor mij. Ik kan het niet uitstaan.”*

Hamans familie en vrienden hebben alles gehoord. Haman is echt heel rijk en machtig! Zijn vrouw Zeres kijkt hem spottend aan. *“Maak je toch niet zo kwaad om die Mordechai, jij hebt het toch voor het zeggen. Je moet er gewoon voor zorgen dat Mordechai morgen, voordat je bij de koningin gaat eten, gedood is. Dan kun je weer vrolijk naar de maaltijd toegaan.”* Het gezicht van Haman klaart weer op. Dat is een goed idee van zijn vrouw. Dat zal hij doen. Haman volgt het advies van zijn vrouw op en laat in zijn tuin een galg van wel 25 meter hoog maken.

De volgende morgen is Haman al vroeg wakker. Vandaag gaat het gebeuren. Vandaag zal Mordechai aan de galg worden gehangen en sterven. Hij zal alleen aan de koning nog even toestemming vragen. Weet je wat, laat hij nu maar vast naar het paleis gaan. Slapen kan hij toch niet meer. Wanneer Haman in het voorhof van het paleis komt, komt er een knecht van de koning naar hem toe. *“Haman, de koning wil u spreken.”* Verbaasd loopt Haman met de knecht mee. Waarover zal de koning hem willen spreken?

Zou er iets gebeurd zijn? De koning is al vroeg wakker, er moet vast iets bijzonders aan de hand zijn. Als Haman de koning ziet vraagt hij: “Haman: *Wat zal men die man doen tot wiens eer de koning een welbehagen heeft?*” Dat ben ik, denkt Haman. Dat moet wel over mij gaan. De koning heeft mij niet voor niets aangesteld als de belangrijkste minister in het rijk. De koning wil mij belonen en eren. Hij ziet het helemaal voor zich. “Koning,” zegt Haman, “U moet die man een koninklijk kleed aan geven en hem zetten op een paard waar een koning op rijdt. Ook moet hij een koninklijke kroon op zijn hoofd krijgen. Daarna moet één van uw vorsten deze man op het paard door de stad leiden en roepen: *Alzo zal men die man doen tot wiens eer de koning een welbehagen heeft.*” Haman ziet zichzelf al zitten op het koninklijke paard, met een prachtig kleed aan en een kroon op zijn hoofd, geleid door één van de vorsten door de straten van de stad. Dan zal hij nog meer geëerd worden!

“Mordechai heeft mij ooit het leven gered en ik heb hem er nog nooit voor beloond. Dat gaat nu gebeuren. Haast u,” zegt de koning. “Haman, doe alles wat je gezegd hebt. Haal dat paard, dat kleed en die kroon en doe precies zoals je het hebt gezegd, bij de Jood Mordechai die in de poort zit. Hem wil ik eer bewijzen. Maak haast, Haman!”

Wat schrikt Haman als hij dat hoort. Moet hij nu met Mordechai door de stad gaan? Mordechai, die Jood die hij zo haat! Haman zou wel weg willen lopen. Kon een andere vorst uit het rijk dit maar doen. Maar het is het bevel van de koning. Hij moet wel. Vreselijk, wat een vernedering! Hij doet precies wat de koning gezegd heeft. Hij neemt een kleed, een kroon en een paard. Hij zoekt Mordechai op en bekleedt hem met de koninklijke mantel en met de kroon. Hij zet Mordechai op het paard en leidt hem door de straten van de stad Susan. Hij zelf had op dat paard willen zitten, hij had een koninklijk kleed en een kroon willen dragen. Maar nu loopt hij door de straten met Mordechai op het paard en hij moet het uitroepen: *‘Alzo zal men die man doen tot wiens eer de koning een welbehagen heeft.’* Uiteindelijk komen ze weer bij het paleis aan. Mordechai stapt van het paard, Haman doet hem het kleed uit en neemt de kroon van zijn hoofd. Daar gaat Mordechai. Hij gaat terug naar de poort om daar zijn werk weer op te pakken. Haman gaat zo snel mogelijk naar zijn huis, vernederd en verdrietig.

Als hij thuiskomt, zitten zijn vrienden en vrouw daar weer. Zij hebben hem gisteren het advies gegeven om een galg te maken voor Mordechai. Hij vertelt hen wat er vandaag allemaal is gebeurd. Hoe hij Mordechai door de stad heeft moeten leiden.

Lang kan Haman niet in zijn huis blijven. Er komen opnieuw dienaren van de koning. “Haman, u bent toch zeker niet de tijd vergeten? U moet toch eten met de koning en de koningin? U moet snel meekomen.” Voor de tweede keer gaat Haman naar het paleis om te eten met de koning en de koningin. Maar het is nu zo anders dan gisteren. Toen was hij zo blij en trots geweest. Nu moet hij steeds maar denken aan die vreselijke tocht door de stad met Mordechai op het koninklijke paard. Aan het einde van de maaltijd gaat de koning opnieuw tot Esther spreken. “Esther, wat wilt u dat ik u doen zal? U kunt het van mij krijgen, zelfs al is het de helft van mijn koninkrijk.” Nu moet Esther het wel gaan vertellen. Ze kan niet nog langer wachten. “Koning, als ik genade in uw ogen gevonden heb, dan wil ik graag dat u mij en mijn volk laat leven!” De koning kijkt verwonderd. Wat is dit nu voor vreemde vraag? “Want,” gaat Esther verder, “wij zijn verkocht, ik en mijn volk. Ze willen ons allemaal doden!” De koning begrijpt er helemaal niets van. Wil iemand Esther en haar volk doden? Wie zou dat zijn? De koning wordt er boos van. “Wie heeft dit gedaan, Esther. En waar is de man die dit gedaan heeft?” Nu moet ze het zeggen: “Koning, de man, de onderdrukker en vijand is deze boze Haman.”

Wat? Is Esther ook een Jodin? Hoort zij ook bij hetzelfde volk als Mordechai? Haman is wit weggetrokken van schrik. De koning is opgestaan en gaat woedend naar buiten. Haman en Esther blijven samen achter. De enige die me nog kan redden, is Esther, denkt Haman. Hij valt voor Esther neer in de hoop dat ze nog iets goeds voor hem wil doen. Hij smeekt haar om zijn leven. Maar als de koning weer binnenkomt en Haman zo dicht bij Esther ziet, wordt hij nog bozer. Zou hij hier in het paleis de koningin ook nog kwaad doen? “Ik wil hem niet meer zien,” zegt de koning tegen zijn knechten. Ze moeten Hamans gezicht bedekken en hij moet gedood worden. “Koning,” zegt één van de knechten, “Haman heeft een galg bij zijn huis laten maken. Van wel 25 meter hoog. Hij wilde Mordechai daar aan laten hangen.” Die galg is in heel de stad te zien. “Hang hém aan die galg,” zegt de koning. Zo gebeurt het vreselijke: Haman wordt aan de galg gehangen die hij gemaakt heeft voor Mordechai.

Zo erg is het met Haman afgelopen. Misschien schrik je hier wel van. De Heere vernedert de hoogmoedigen en de nederigen zal Hij verhogen. Trots en hoogmoed leven ook in ons hart. Dat is al begonnen in het paradijs. Daar wilden Adam en Eva als God zijn. Ze waren uit op hun eigen eer. Bid de

Heere toch om een nederig hart. Een hart dat verdriet heeft over de zonde en dat de Heere wil eren. De Heere Jezus kwam naar de aarde om altijd Zijn Vader te eren. Hij was niet hoogmoedig en trots. Hij heeft het Zelf gezegd: *“Leert van Mij dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart.”* Door Zijn verzoenend lijden en sterven kan Hij ook de zonde van trots en hoogmoed vergeven.

Haman is gedood. Maar hoe moet het nu met de Joden? De wet waarin staat dat de Joden op de dertiende Adar gedood mogen worden, is er nog steeds. Het is een wet van Meden en Perzen. Zal het Joodse volk dan alsnog uitgeroeid worden? Nee, want de Heere regeert. En nu Haman gedood is, wordt Mordechai de belangrijkste minister in het Perzische rijk.

Het is een tijd later. Er komen mannen naar het paleis van de koning. Er is haast bij. Er moet zo snel mogelijk een nieuwe wet gemaakt worden. In de wet die Haman gemaakt had stond dat alle Joden in de twaalfde maand gedood moesten worden en dat hun bezittingen geroofd mochten worden. Die wet kan door niemand ongedaan worden gemaakt; zelfs niet door de koning...

Maar er kan wel een andere wet gemaakt worden! Dat heeft Ahasveros gezegd: *“Schrijf gij voor de Joden zoals het goed is in uw ogen, in des konings naam, en verzegelt het met des konings ring.”* Dat doet Mordechai. En in deze wet staat dat de Joden zich op de dertiende Adar mogen verdedigen. Ook deze wet wordt door de koning ondertekend en in het hele rijk bekend gemaakt.

Als dan de dag van de dertiende Adar aanbreekt, staan de vijanden van de Joden klaar om hen te doden. Daar hebben ze nu bijna een jaar op gewacht. Maar de Joden mogen nu ook terugvechten. En... op deze dag behalen de Joden de overwinning! Wat zijn de Joden blij geweest. De Heere heeft hen de overwinning gegeven. De duivel heeft het volk niet kunnen uitroeien. De Heere Jezus moest uit dit volk geboren worden. *“Deze geschiedenis mag nooit meer vergeten worden,”* zegt Mordechai. *“Ieder jaar moeten we deze dag herdenken en de grote daden van de Heere bewonderen. Het is de dag van het pur, het lot dat geworpen was. Daarom zullen we elk jaar dit purimfeest vieren.”*

De Heere regeert! Niet Haman heeft het laatste woord. Niet de duivel heeft het laatste woord. De Heere zorgde voor Zijn volk. Hij heeft alles omgekeerd. Hij wilde Esther daarvoor gebruiken. Ook nu kan het lijken alsof de duivel en de zonde alle macht heeft. Maar Christus heeft overwonnen. Hij wilde naar de aarde komen om Zijn Vader de eer te geven en Zijn volk te redden van de zonde.

Na de vertelling

Kom terug op het spreekwoord ‘hoogmoed komt voor de val’. Vraag de kinderen waarom het spreekwoord bij de vertelling past. En wat heeft het ons te zeggen?

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte

Het Bijbelboek Esther

Het boek Esther is genoemd naar de hoofdpersoon, een Joods meisje, dat door Ahasveros, de koning van Perzië, tot koningin verkozen wordt. De geschiedenis die in Esther wordt beschreven, speelt zich af onder de in Perzië achtergebleven ballingen uit Israël en Juda. Deze Joden hebben geen gebruik gemaakt van het aanbod van Kores in 536 v.Chr. om terug te keren naar Juda. Het boek Esther omvat een periode van tien jaar, van 483-473 v.Chr.

De rode draad in het Bijbelboek Esther is Gods zorg voor het Joodse volk. Uit dit Bijbelboek komt duidelijk naar voren hoe de Heere op een bijzondere manier betrokken is op Zijn volk. Hij grijpt in als het bestaan van het Joodse volk door duivelse plannen wordt bedreigd. De Heere waakt over Zijn volk ter wille van de komst van Christus Die uit Israël geboren zal worden.

Esther is het enige boek in de Bijbel waarin de Naam van God niet wordt genoemd. De Heere lijkt de grote Afwezige te zijn in het Bijbelboek. Maar dwars door alles heen schittert Zijn trouw. De Heere bewaart Zijn volk. Hij maakt daarbij gebruik van mensen.

Esther

De naam Esther is van Perzische oorsprong en betekent 'Ster'. Haar Hebreeuwse naam is 'Hadassa'. Dat betekent mirtestruik. Door haar Perzische naam kan Esther haar afkomst geheim houden. Esther is wees, ze is opgevoed door haar neef Mordechai.

Haman

Haman de Agagiet, zijn afstamming wordt zes keer in het boek Esther vermeld, om zijn en Mordechai's vijandschap te verklaren. Voor Mordechai is Haman een Amalekiet, een gezworen en door God vervloekte vijand van het volk Israël. En Haman ziet zijn kans schoon om wraak te nemen voor wat Israël onder koning Saul zijn voorgeslacht heeft aangedaan. Zij wilden de Amalekieten uitroeien. Hij zal de Joden verdelgen. Amalek is een kleinzoon van Ezau.

In deze geschiedenis komt de vijandschap weer openbaar die God gezet heeft tussen het zaad van de vrouw en het zaad van de slang, tussen kerk en wereld. Haman is de belichaming van de satan, die het volk wil vernietigen. Haman krijgt volmacht van koning Ahasveros alle Joden om te brengen. Maar alle macht komt van God en is een gegeven macht. Haman is het voorbeeld van al degenen die het Joodse volk en het Christendom hebben geprobeerd uit te roeien.

Hij is zeer eerzuchtig. Er bestaat voor hem maar één mens en dat is hijzelf. Anderen heeft hij alleen maar nodig om hem te bewonderen. Van nature dragen we allen het hart te hoog en willen we graag geëerd worden. Spreuken 29: 23 - *"De hoogmoed van de mens zal hem vernederen; maar de nederige van geest zal de eer vasthouden."*

Wet van Meden en Perzen

Een wet van Meden en Perzen is onherroepelijk. Zo'n wetgeving getuigt niet van menselijke wijsheid, maar van dwaasheid. Het is grenzeloos hoogmoedig aanspraak te maken op onfeilbaarheid, alsof we God zijn. Alleen God hoeft nooit iets te herroepen of te veranderen. Alleen Zijn wet is volmaakt.

Gedenkboek

Alle gedenkwaardige gebeurtenissen in Perzië worden opgeschreven in 'het boek der gedachtenissen'.

Purimfeest

Het purimfeest is ingesteld naar aanleiding van de geschiedenis die wordt beschreven in het Bijbelboek Esther (zie Esther 9:20-32). Op dit feest wordt uit de boekrol Esther gelezen. De naam van het feest is afgeleid van het lot (pur) dat Haman wierp (Esther 3:7). Het purimfeest wordt door de Joden nog steeds gevierd. Het is voor de Joden een soort bevrijdingsdag. Het is het minst godsdienstige feest van de feesten in Israël. Het feest heeft een vrolijk en uitbundig karakter. De mensen zijn verkleed en dragen een masker. Er worden spelletjes gedaan en men geeft elkaar geschenken.

Tegenwoordig wordt niet alleen de geschiedenis uit het boek Esther herdacht. De Joden herdenken ook de wonderlijke overleving van het Joodse volk in andere tijden van vervolging en vijandschap.

Voor meer achtergrondinformatie zie de eerste *Kompas* in dit nummer: Esther – de Heere leidt.

Antwoorden bij werkboekje -10

Puzzel

Weet je het nog? Vul de woorden op de juiste plaats in. Kies uit de volgende namen en woorden: slapen – doden – verdedigen – Haman - Esther – eren – Mordechai – gedenkboek – wet – galg

1. Koning Ahasveros en Haman mochten eten bij **Esther**.
2. In de nacht kan de koning niet **slapen**.
3. Hij laat zich voorlezen uit een **gedenkboek**.
4. Hij hoort over twee mannen die hem wilden **doden**.

5. **Mordechai** waarschuwde voor deze twee mannen.
6. De koning wil Mordechai hiervoor **eren**.
7. Hij wordt op een paard door de stad geleid door **Haman**.
8. Haman wordt gehangen aan een **galg**.
9. Mordechai maakt een nieuwe **wet**.
10. Op de dertiende Adar mogen de Joden nu zichzelf **verdedigen**.

Hoogmoedig of nederig

1. a. Haman heeft een duivels plan. Hij wil het hele Joodse volk doden. We lezen in de Bijbel dat de duivel dit vaker heeft geprobeerd. Kun je daar voorbeelden van geven?
De kindermoord in Bethlehem, de slavernij in Egypte waarbij de jongetjes in de Nijl geworpen moesten worden.
 - b. Zie je ook nu nog de macht van de duivel?
Ja, zeker! Praat met de kinderen over hoe je kunt merken dat de duivel er is. Hoe probeert hij nu de Heere tegen te werken? Voorbeelden: door ervoor te zorgen dat je tijdens de kerkdienst steeds aan andere dingen denkt; door ruzie in de kerk of tussen christenen; door je te laten denken dat jij geen kind van God kunt worden. Misschien heb je zelf wel een voorbeeld van een situatie waarin je merkte dat de duivel bezig was.
2. Haman was hoogmoedig en trots. Hoogmoed is al begonnen bij de zondeval in het paradijs.
 - a. Waarom waren Adam en Eva hoogmoedig?
Ze wilden als God zijn. We hebben door de zonde allemaal een trots en hoogmoedig hart. Misschien herken je het ook wel in je eigen hart en leven. Dat je trots bent en graag belangrijk wilt zijn.
 - b. Ben jij weleens trots? Wanneer mag dit en wanneer is het fout?
De kinderen kunnen vast wel voorbeelden noemen. Trots roept vaak een negatief gevoel op, maar het hoeft niet verkeerd te zijn. Een kind kan blij zijn dat het hem gelukt is om zijn zwemdiploma te halen en trots het diploma aan zijn opa en oma laten zien. Niemand zal dan zeggen: daar mag je niet trots op zijn. Als het maar samen gaat met het besef dat de Heere je geholpen heeft en dat je Hem mag danken. Als dat laatste er niet is, is trots verkeerd. Dan geef je de Heere niet de eer, maar word je hoogmoedig. Het is ook verkeerd als jij vindt dat je iets heel goed kunt en je kijkt op iemand neer die dat niet zo goed kan. Dat is verkeerde trots.
3. Het tegenovergestelde van hoogmoed is nederig zijn. Toen de Heere Jezus met Zijn discipelen het laatste Avondmaal ging vieren, gaf Hij hen een voorbeeld. Hij waste hun vuile voeten. Een werkje waar niemand zin in had! De Heere Jezus zei: "Dat moeten jullie ook doen, Ik heb jullie een voorbeeld gegeven."
Hoe kun jij doen wat de Heere Jezus hier bedoelt?
Praat met elkaar over wat de Heere Jezus bedoelde: niet letterlijk elkaars voeten wassen, maar elkaar helpen, ook als het een karweitje is wat je niet leuk vindt. Het heeft ook te maken met nederig kunnen zijn: iets doen waar niemand zin in heeft. Kunnen ze daar voorbeelden van noemen?

Zet de namen onder het juiste woord

Wie was hoogmoedig en wie was nederig? Kies uit de volgende namen: Farao, Daniël, Haman, de Heere Jezus, Nebukadnezar, Maria, Farizeeërs, de hoofdman over honderd, David bij de volkstelling, Mefiboseth.

Hoogmoedig	Nederig
Farao	de Heere Jezus
Haman	Maria
Nebukadnezar	Daniël
Farizeeërs	de hoofdman over honderd
David	Mefiboseth

Geheimschrift

Weet jij welke tekst hier staat?

A=1	G=7	M=13	T=19
B=2	H=8	N=14	U=20
C=3	I=9	O=15	V=21
D=4	J=10	P=16	W=22
E=5	K=11	R=17	IJ=23
F=6	L=12	S=18	Z=24

5-14 22-9-5 24-9-3-8-24-5-12-21-5-14 21-5-17-8-15-7-5-14 24-1-12,
 4-9-5 24-1-12 21-5-17-14-5-4-5-17-4 22-15-17-4-5-14.
 5-14 22-9-5 24-9-3-8-24-5-12-21-5-14 24-1-12 21-5-17-14-5-4-5-17-5-
 14 4-9-5 24-1-12 21-5-17-8-15-15-7-4 22-15-17-4-5-14

En wie zichzelf verhogen zal, die zal vernederd worden; en wie zichzelf zal vernederen, die zal verhoogd worden (Mattheüs 23: 12).

Antwoorden bij werkboekje +10

Puzzel

Weet je het nog? Vul de juiste woorden in.

1. Koning Ahasveros en Haman mochten eten bij **Esther**.
2. In de nacht kan de koning niet **slapen**.
3. Hij laat zich voorlezen uit een **gedenkboek**.
4. Hij hoort over twee mannen die hem wilden **doden**.
5. **Mordechai** waarschuwde voor deze twee mannen.
6. De koning wil Mordechai hiervoor **eren**.
7. Hij wordt op een paard door de stad geleid door **Haman**.
8. Haman wordt gehangen aan een **galg**.
9. Mordechai maakt een nieuwe **wet**.
10. Op de dertiende Adar mogen de Joden nu zichzelf **verdedigen**.

Hoogmoedig of nederig

1. a. Haman heeft een duivels plan. Hij wil het hele Joodse volk doden. We lezen in de Bijbel dat de duivel dit vaker heeft geprobeerd. Kun je daar voorbeelden van geven?
De kindermoord in Bethlehem, de slavernij in Egypte waarbij de jongetjes in de Nijl geworpen moesten worden.
- b. Zie je ook nu nog de macht van de duivel?
Ja, zeker! Praat met de kinderen over hoe je kunt merken dat de duivel er is. Hoe probeert hij nu de Heere tegen te werken? Voorbeelden: door ervoor te zorgen dat je tijdens de kerkdienst steeds aan andere dingen denkt; door ruzie in de kerk of tussen christenen; door je te laten denken dat jij geen

kind van God kunt worden. Misschien heb je zelf wel een voorbeeld van een situatie waarin je merkte dat de duivel bezig was.

2. Haman was hoogmoedig en trots. Hoogmoed is al begonnen bij de zondeval in het paradijs.

a. Waarom waren Adam en Eva hoogmoedig?

Ze wilden als God zijn. We hebben door de zonde allemaal een trots en hoogmoedig hart.

Misschien herken je het ook wel in je eigen hart en leven. Dat je trots bent en graag belangrijk wilt zijn.

b. Ben jij weleens trots? En wanneer mag dit en wanneer is het fout?

De kinderen kunnen vast wel voorbeelden noemen. Trots roept vaak een negatief gevoel op, maar het hoeft niet verkeerd te zijn. Een kind kan blij zijn dat het hem gelukt is om zijn zwemdiploma te halen en trots het diploma aan zijn opa en oma laten zien. Niemand zal dan zeggen: daar mag je niet trots op zijn. Als het maar samen gaat met het besef dat de Heere je geholpen heeft en dat je Hem mag danken. Als dat laatste er niet is, is trots verkeerd. Dan geef je de Heere niet de eer, maar word je hoogmoedig. Het is ook verkeerd als jij vindt dat je iets heel goed kunt en je kijkt op iemand neer die dat niet zo goed kan. Dat is verkeerde trots.

3. Het tegenovergestelde van hoogmoed is nederig zijn. Toen de Heere Jezus met Zijn discipelen het laatste Avondmaal ging vieren, gaf Hij hen een voorbeeld. Hij waste hun vuile voeten. Een werkje waar niemand zin in had! De Heere Jezus zei: "Dat moeten jullie ook doen, Ik heb jullie een voorbeeld gegeven."

Hoe kun jij doen wat de Heere Jezus hier bedoelt?

Praat met elkaar over wat de Heere Jezus bedoelde: niet letterlijk elkaars voeten wassen, maar elkaar helpen, ook als het een karweitje is wat je niet leuk vindt. Het heeft ook te maken met nederig kunnen zijn: iets doen waar niemand zin in heeft. Kunnen ze daar voorbeelden van noemen?

4. In het Bijbelboek Esther wordt nergens de naam van de Heere genoemd. Toch zie je steeds heel duidelijk de hand van de Heere naar voren komen. Hoe?

Bij de eerste maaltijd kon Esther nog niet zeggen wat haar verzoek was. In de nacht kan koning Ahasveros niet slapen. Er wordt precies voorgelezen over Bigthana en Theres. Haman is al eerste in het voorhof van het paleis aanwezig.

Zet de namen onder het juiste woord

Wie was hoogmoedig en wie was nederig? Kies uit de volgende namen: Farao, Daniël, Haman, de Heere-Jezus, Nebukadnezar, Maria, Farizeeën, de hoofdman over honderd, David bij de volkstelling, Mefiboseth.

Hoogmoedig	Nederig
<i>Farao</i>	<i>de Heere Jezus</i>
<i>Haman</i>	<i>Maria</i>
<i>Nebukadnezar</i>	<i>Daniël</i>
<i>Farizeeën</i>	<i>de hoofdman over honderd</i>
<i>David</i>	<i>Mefiboseth</i>

Woordzoeker

Streek de woorden weg in de puzzel. De overgebleven letters vormen een zin.

ADAR
AHASVEROS
EER
ESTHER
GALG
HAMAN
HOOGMOED
JODEN
KONING
KONINGIN

MORDECHAI
PALEIS
PERZIE
PURIMFEEST
SUSAN
VERHOGING
VERNEDERING
WET
ZERES

D	S	I	H	A	M	A	N	E	G	K
H	I	E	A	O	N	J	E	N	R	O
T	E	E	A	H	O	A	I	R	E	N
E	L	D	I	D	C	G	S	E	H	I
W	A	R	E	Z	O	E	M	U	T	N
R	P	N	R	H	R	E	D	O	S	G
G	N	I	R	E	D	E	N	R	E	V
G	G	E	Z	E	E	E	P	R	O	D
A	V	K	O	N	I	N	G	I	N	M
L	T	A	H	A	S	V	E	R	O	S
G	T	S	E	E	F	M	I	R	U	P

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Uitkomst: de Heere regeert.

verbindt jongeren

Bijlagen

verbindt jongeren

